

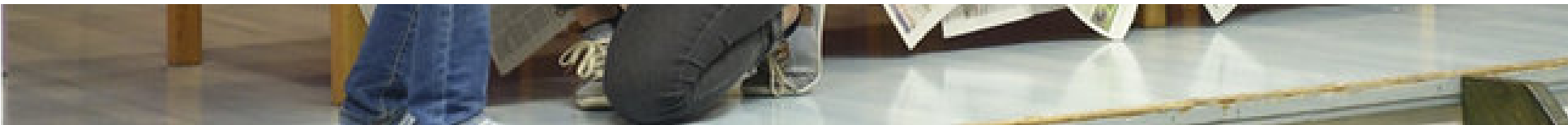
Hullud teadlased tegid koolides kärtsu ja mürtsu

Anu Viita-Neuhaus toimetaja, Kristel Kaljuvee peatoimetaja asetäitja

4. oktoober 2016 00:00

3/3

3/3

Keemilised katsed, paberist läbi ronimine, porgandipilli proov – Teadlaste Öö festivali üritused olid nii Rakvere reaalgümnaasiumis kui ka Rakvere põhikoolis väikeste uudishimutsejate seas populaarsed. Foto: Anu Viita-Neuhaus

Ekspimenteerimistähe all möödunud nädala jooksul mõistsid kõik, kes festivalil Teadlaste Öö osalesid, et teadus on hiiglama vahva. Koolides toimunud üritused tekitasid suurt huvi, lükkasid ümber levinud uskumusi ja võimaldasid ise teadust teha.

Kui läinud kolmapäeva õhtul Rakvere põhikoolis Müüdimurdjate õhtul pauk luuvarrest kärgatas, olid noored lummatud. Mängulised, põnevad ja üllatusi täis katsed kulmineerusid võimatuna näiva trikiga. "Vägev!" teatas kaheksaastane poiss teisele. Tema sõnul oli võimas ka katse, mis näitas, kui kiiresti kukuvad munad plastpudelis.

Kuid imestamist ja uudistamist oli veel küllaga: kuidas noored uljad katsetajad ronisid läbi paberi, kuidas lollitasid gravitatsiooni kommi maha kukkumisega ... Mõni katse läks ka nässu, kuid see lisas vaid lusti.

Rakvere põhikooli huvijuht Evelin Rikma rääkis, et nende koolis möödus kogu nädal teaduse tähe all: toimusid teadusvahetunnid ja õpetajad tegid tundides tavapärasest rohkem katseid. "Teadustundides meisterdati ühiselt laavalampe, vedelike virna, 3D-prille ja spektroskoobe, uuriti, mis juhtub värvivette asetatud lilleõiega, milliseks muutub äädikalahusesse jäetud muna ja kuidas töötavad meie lihased," jutustas Rikma.

"Teadusvahetundides sai õpilasesinduse liikmete juhendamisel meisterdada aerodünaamilisi paberlennukeid, põnevaid hologramme, leedtuledega laternaid, õhupallirakette ja sidrunivulkaane." Rikma sõnul on kool nüüdsest AHHA ametlik partner ja nende õpetajad käisid lausa teaduskeskuses koolitusel.

Tamsalu gümnaasiumis toimus Teadlaste Öö festivali õhtuse kogupereüritusena ja kujunes väga menukaks. Neljapäeva õhtul kihas kogu koolimaja, õhus oli elevust ja teaduse salapära. Kohale tuldi tervete peredega, ka pisematele jätkus põnevust.

Töötubades astusid üles vanemate klasside õpilased, kes olid loodusainete õpetajate juhendusel korralikult valmistunud.

Tamsalus kirjutati piimaga salakirja, tehti piimast plastmassi, katseid segunematute vedelikega, meisterdati laternaid ja hõljukeid, määrati DNAd, tekitati hologramme.

"Mõned töötoad olid nii populaarsed, et materjalist tuli puudu," rääkis Tamsalu gümnaasiumi õppealajuhataja Aime Tops.

"Üks poiss oli oma isaga veel viimasena koolis, pusisid selle kallal, et õuntest ja kartulitest elektrit saaks. Lõpuks ikka said," meenutas Tops.

Üldse oli tema sõnul vahva, et ürituse vastu tundsid huvi terved pered ja kohal oli palju isasid.

"Tavaliselt käivad koolis ikka pigem emad, isasid on natuke keerulisem siia saada," ütles ta.

Topsi sõnul oli esimesel teadusõhtul palju rahvast ja ettevõtmine meeldis kõigile. "Nii et sellest võiks tegelikult traditsioon kujuneda," lausus ta.

Reedel toimus Teadlaste Öö festivali finaalüritus ka Rakvere reaalgümnaasiumis, kus huvilised said ringi vaadata keemia, füüsika, muusika ja bioloogia töötoas.

Kõige populaarsem oli keemiatuba, kus oodati kannatlikult oma korda ise vajalikud ained pipetiga katseklaasi tilgutada. Elevust tekitasid pisikesed plahvatused, millega keemiakatsed päädisid.

Meisterdada sai porgandipilli, joogikõrtest paaniflööti, jäätisepulkadest suupilli, avastada hõbepeegli saladusi. Teaduskohvik andis aga lastele võimaluse toiduga mängida ja proovida leidlike nimedega suupisteid. "Mulle maitses Elementaarosakeste kook ja tore oli küünla peal vahukommi grillida," rääkis kümneaastane tüdruk.

Rakvere põhikooli huvijuhi Evelin Rikma sõnul innustavad ja motiveerivad Teadlaste Öö festivali üritused lapsi teadusega tegelema, avardavad silmaringi ja pakuvad tegutsemislusti kogu perele.

Seekordne Teadlaste Öö festival oli järjekorras juba üheteistkümnes.

Üle Eesti toimus rohkem kui 900 teadusteemalist üritust. Festivali fookuses olid teaduse ja tehnoloogia kiire areng ning ulme.